

4. İstanbul Ekonomi Zirvesi

10 Aralık 2020, 09.30

Çırağan Sarayı

Sayın Bakanlarım,

İş ve Akademi Dünyamızın Değerli Temsilcileri,

Değerli Katılımcılar,

4. İstanbul Ekonomi Zirvesi'nde sizleri Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu – DEİK adına saygıyla selamlıyor, bu günlerin en önemli temennisi olarak sağlıklı günler diliyorum.

Sunucumuz Hakan Çelik Bey, ABD ile ilişkilerimiz ve 100 Milyar USD ticaret hedefi ve yeni yönetimden beklentilerimize değindi. DEİK olarak 100 Milyar USD ikili ticaret hedefine inanıyoruz, hatta pandemi süreciyle ilgili olarak ilave sektörler de dahil yeni çalışmalar yapıyoruz. Yeni yönetimle ilişkiler konusuna gelince, ülkeler arasında farklı siyasal gerilimler olabilir ve bizim ABD ile veya bir başka ülke ile yaşadığımız ilk gerilim dönemi de değil bu, maalesef hep oldu ve muhtemelen bundan sonra da olacak. Biz, iş dünyası temsilcileri, onlardan olabildiğince etkilenmeden işlerimize odaklanmayı tercih ediyoruz ve böyle devam edeceğiz.

Sözlerimin başında hatırlatmak isterim ki, bugün 10 Aralık, bir taraftan AB zirvesinden çıkacak kararları bekliyoruz, umarız olumsuz bir karar

çıkamaz, diğer taraftan da İnsan Hakları Günü, uluslararası toplumun amasız ve fakatsız bir yaklaşım göstermesini ve dünyanın her köşesinde, istisnasız her insanın hakkının adil bir şekilde korunduğu bir dünyada yaşamayı diliyorum.

Şeb-i Arus Haftasındayız, bu sebeple hoşgörü ve barışın sembolü Hz. Mevlana'nın bir sözüyle başlamak isterim. Mevlana, **“İnsanın değeri nedir?”** sorusuna kısa ama çok derin bir şekilde, **“Aradığı şeydir.”** şeklinde karşılık veriyor.

Bizler, kapsayıcı ve insandan da öte bütün canlıları düşünen bir geleneğin temsilcileri olarak, daima bütünün iyiliğini arıyoruz. Hepimize yetecek kadar büyük ve görkemli dünyada bunu başarabildiğimiz sürece, gelecek nesillere daha adil bir dünya bırakabileceğimize inanıyorum.

Pandemi dolayısıyla zor şartlar altında bir arada olduğumuzu düşünerek, kısaca, bazı güncel kavramlara değinip, bu yılın teması **“Sürdürülebilir Kalkınma için Küresel Ekonominin Yeniden Dizayn Edilmesi”** ile sözlerimi tamamlayacağım.

2017 yılından beri bu zirvede konuşulan konular hala gündemde yerini alıyor. Ancak tüm dünyayı ve tüm sektörleri yatay bir şekilde keserek iş yapma şekillerini değiştiren Covid-19, bu yılki gündemin önemini daha da artırdı.

Dünya bu yıl, daha önce karşılaşmadığımız ölçekte gelişmelere sahne oluyor. Bu da, bazı kavramların yerini yeni kavramlara bırakmasına veya yeni kavramlara dönüşmesine sebep oluyor.

Örneğin, yıllardır konuştuğumuz globalleşme yanında glokalleşmeyi de konuşmaya başladık. Veya, rekabetçilikte ölçek ekonomisi kavramını

konusurken, tek tedarikçiye bağımlı olmanın risklerini konuşmaya başladık. Bir ürün ya da hizmete yakın veya uzak olmak, yerini ulaşılabılır olmaya bırakırken, ucuz ve pahalı olmak kavramları yerini sürdürülebilir bir tedarik zincirine sahip olmaya bıraktı. Diğer yandan, dijital teknolojiler ve yapay zeka, hayatımızda düşündüğümüzden daha çok ve daha hızlı şekilde yer aldı.

Bu dönemin kazananlarının kimler olacağını çok konuşulduğu bu süreçte, ülke, firma ya da sektör bazında bir ayırım yapmadan, tedarik zincirini kopartmadan ayakta kalanlar ve muhataplarına güven duygusunu verebilenler olacak.

2020 yılında tabii ki sadece Covid-19 salgını değil, yeni küresel ticaret blokları da önemli bir gündem maddesi olarak karşımıza çıktı.

Asya Pasifik'te 15 ülkeyi kapsayan Bölgesel Kapsamlı Ekonomik Ortaklık (RCEP) ve Afrika Kıtasal Serbest Ticaret Bölgesi anlaşması, ticaret savaşları veya bloklarında yeni bir perde açılmasına yol açtı. İş dünyası temsilcileri olarak, bu gelişmelerin bilinciyle çalışmalar yapmayı önemli buluyorum.

Ve içinde bulunduğumuz süreçte de önemli diğer bir kavram da, "sürdürülebilir kalkınma".

Öncelikle, kalkınma, hepimizin bildiği gibi sadece ekonomik büyüklük değildir. Ekonomik büyümenin yanı sıra; bu büyümenin insan, toplum, doğa, çevre, yaşam üzerinde bıraktığı olumlu etki de kalkınmanın unsurları arasında yer alıyor. Bu yüzden, geliri arttığı halde bunu adil bir şekilde paylaşmayan; geliri arttığı halde çevreye ve diğer canlılara zarar veren; geliri arttığı halde bunu gelecek nesillere aktaramayan bir yaklaşım içeren

ekonomik yapıların, sürdürülebilir bir kalkınmaya vesile olmaları beklenemez.

Kalkınma konusunun çok boyutlu olması, sadece hükümetlerin değil, bireylerden başlamak üzere şirketlerin, sivil toplum örgütlerinin, yerel ve merkezi kamu idarelerinin ve uluslar üstü yapıların bu süreçte önemli rol oynamasını da beraberinde getiriyor.

Kalkınmanın çok boyutlu ve ortak kesişim alanında, ekonomi bulunuyor. Bu yüzden küresel ekonominin yeniden dizayn edilmesi, diğer alanları da göz önüne alınarak yapılmasını zorunlu kılıyor.

Sektörel olarak bakarsak, kalkınmanın önemli somut göstergelerinin; gıda, eğitim ve sağlık alanlarında olduğu ve tüm toplumun temel hakkı olan yaşamak için gıdaya, sağlık hizmetlerine ve eğitime erişim sağlamasıdır.

Çevre dostu bir üretim ve tüketim modeli geliştirilmesi de, sürdürülebilir kalkınmanın olmazsa olmazlarından. Bugün ekonomi ve finans alanlarında gündeme gelen “sürdürülebilirlik” kavramı, ilk olarak çevre ile ilgili sorunların gündeme gelmesi ile iktisat ve kalkınma literatürüne girdi. Zira, çevresel sorunların artması, ekonomik büyümeyi, üretim ve tüketimi sekteye uğratarak, kısa vadede edinilen ekonomik büyümelerin uzun vadede erişilemeyeceği anlamına geliyor.

Sürdürülebilir bir kalkınma için gereken bir diğer husus da, gelir dağılımındaki dengesizlikler... Zira bu tür dengesizlikler, hem toplumsal barışı tehdit ediyor, hem de ekonomik kalkınmanın sürdürülebilirliği için bir risk oluşturuyor.

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP)'da açıklanan 17 adet küresel kalkınma amacının temelinde de; gıda, eğitim, sağlık, eşitlik ve çevre temaları yer alıyor.

Elbette, küresel sorunlara yaklaşımlar da küresel olmalı.

Bizim kültürümüzde “hayırda yarışmak” diye bir tabir vardır. Elbette, iş dünyasında rekabet, önemli ve hatta gerekli. Ancak, sürdürülebilir kalkınma söz konusu olduğu zaman, rekabetin yanı sıra, ortak akıl ve çözüm çabalarıyla bir araya gelmek de, en az rekabet kadar önemli.

Sürdürülebilirlik kavramının değerini idrak etmiş DEİK ailesi olarak, Ekvator Gine'sinden Japonya'ya, Litvanya'dan Avustralya'ya, Umman'dan Meksika'ya, Peru'dan Yeşil Burun Adaları'na kadar, dünyanın hatırı sayılır her ülkesinde aktif 146 İş Konseyimizle, dijital platformlarda yürüttüğümüz çalışmalarımızı, bu sürecin iş modeli olarak benimsedik.

Bütünün iyiliğini düşünen iş dünyası temsilcileri olarak, sürdürülebilir bir dünya için var gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz.

Hz. Mevlana'nın ifadesinden ilhamla, insan olarak aradığımız unsurların bütünün yararına olması temennisiyle, Kültür ve Turizm Bakanımız Mehmet Nuri Ersoy, İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer, Yönetim Kurulu Başkanı Kürşad Tüzmen Bakanımız ve programın hazırlanmasında emeği geçen herkese ve katılımcılara teşekkür ediyor, sizleri saygıyla selamlıyorum.

Nail OLPAK

DEİK Başkanı